

KIDEM TAZMİNATINIZI KORUYUN

Aydınlık Gazetesi, 11 Aralık 2018

Yıldırım Koç

Ekonomik kriz her geçen gün daha da derinleştikçe, Hükümet'in ve işverenlerin kıdem tazminatına yönelik tehditleri yoğunlaşarak sürüyor. Asıl büyük tehlike, belirli süreli iş sözleşmesinin kullanılmasının yaygınlaştırılmasıyla, o tarihten sonraki çalışmalarda kıdem tazminatının tümüyle ortadan kaldırılmasıdır. Ancak mevcut uygulamanın korunması durumunda da, işçilerin bazı hataları veya eksiklikleri, kıdem ve ihbar tazminatlarının yanmasına ve işe iade davasının engellenmesine neden olmaktadır. 4857 sayılı İş Kanununun 25/II.maddesinde özetle yer alan bu durumlardan ikisine ait Yargıtay kararları, konuyu bilmeyenlerin nasıl hata işleyebileceğini ve haklarını kaybedeceklerini göstermektedir.

GÜVENİN KÖTÜYE KULLANILMASI

İşçinin işyerinden tazminatsız olarak çıkarılmasına yol açacak bir davranış da güveni kötüye kullanması veya hırsızlıktır (4857/25/II/e):

İşçinin güveni kötüye kullanımına ilişkin bazı Yargıtay kararları şöyledir (Uğur Ocak, *Feshe Bağlı İşçilik Alacakları*, Ankara, 2015):

"Kredi kartları ile işyeri pos makinesinden para çekilmesi eylemi sabit olduğundan ceza davasından beraat etse de işveren feshi haklıdır. (...) Davacının müşterilerin nakit olarak verdiği parayı kendisine alıp, kendisine ait kredi kartıyla bu yakıt ve malları kendisine alıyormuş gibi işlem yaptığı sabittir." (9.HD. 2009/7812 E. 2011/7280 K. 17.03.2011)

"Kredi kartını müşteriye kullandırması nedeniyle işveren feshi haklıdır." "İşçinin işyerinden mal satın alan müşterilerden malın karşılığı olan ücretleri nakit olarak aldığı, karşılığında kendi kredi kartını kullanarak satış meblağını taksitli olarak davalı işverenlik hesabına aktardığı anlaşılmaktadır." (9.HD. 2012/27552 E. 2014/20423 K. 18.06.2014)

"Müşteriden para alıp kendi kredi kartını çekirmesi nedeniyle işveren feshi haklıdır." (9.HD. 2012/957 E. 2014/5349 K. 20.02.2014)

İŞİN GÜVENLİĞİNİN TEHLİKEYE ATILMASI

İşyerlerindeki işçilerin büyük çoğunluğunun farkında olmadıkları bir konu, işin güvenliğini tehlikeye attıklarında kıdem ve ihbar tazminatlarını ve işe iade haklarını kaybetmeleridir. 4857 sayılı İş Kanununun 25/II/ı maddesi şöyledir: "İşçinin kendi isteği veya savsaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, işyerinin malı olan veya malı olmayıp da eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması."

"Alkollü araç kullanıp işin güvenliğini tehlikeye attığı anlaşılmakla işveren feshi haklıdır." (9.HD. 2011/31567 E. 2013/27843 K. 01.11.2013)

"Verilen eğitimlere rağmen şoförün emniyet kemeri takmadığı anlaşılmakla işveren feshi haklıdır." (9.HD. 2009/37034 E. 2011/47935 K. 12.12.2011)

"Güvenlik kamerası görüntülerini izlemediğinden hırsızlığın engellenemediği anlaşıldığından sözleşme feshi haklıdır." (9.HD. 2012/1230 E. 2014/6225 K. 27.02.2014)

"Aşçı bone ve eldiven takmadığından somut olay bakımından iş güvenliğini tehlikeye düşürdüğünden işveren feshi haklıdır." (9.HD. 2009/28973 E. 2011/47493 K. 07.12.2011)

"Sözleşmede yasaklandığı ve daha önce uyarı aldığı halde tekrar sigara içmek haklı fesihtir." (9.HD. 2010/11279 E. 2012/17874 K. 21.05.2012)

"Yasak olduğu halde çakmak ve sigara ile maden ocağına girmek haklı fesihtir." (9.HD. 2006/14535 E. 2006/17207 K. 13.06.2006)

“WC dışında işyeri duvarına yaptığından işveren açısından haklı fesih sebebidir.” (9.HD. 2011/44952 E. 2013/31587 K. 02.12.2013)

“Yemekhane içinde büyük tuvaletini kovaya yapması işveren açısından haklı fesih sebebidir.” (22.HD. 2013/2933 E. 2014/2284 K. 14.02.2014)

“Bir kez de olsa gvenlikinin uyuması işin güvenliğini tehlikeye düşürür. Yapılan fesih haklıdır.” (9.HD. 2010/3203 E. 2012/11014 K. 02.04.2012)

“Güvenlik görevlisinin yemek yemek için dışarı çıkması bir kere bile olsa işin güvenliğinin tehlikeye düşürülmesi niteliğinde olduğundan fesih haklıdır.” (9.HD. 2009/42783 E. 2012/4557 K. 20.02.2012)